

Souhrnná teritoriální informace Palestina

Zpracováno a aktualizováno Styčným úřadem ČR v Ramalláhu (Palestina) ke dni 15. 5. 2020
15. 5. 2020 13:54

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.11)
3. Vztahy země s EU (s.15)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.17)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.20)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.23)
7. Kontakty (s.31)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Palestinská autonomní území (PAÚ) představují dvě teritoriálně oddělené entity; relativně otevřené prostředí Západního břehu a uzavřené území pásma Gazy bez volného přístupu z/na zahraniční trhy i do Izraele (v květnu 2020 byla Gaza nadále pod izraelskou vojenskou blokadou). Palestinská národní správa (PNS) má na základě dohod z Osla administrativní a bezpečnostní pravomoc na tzv. území typu A (cca 18 procent Západního břehu Jordánu, zejména městská sídla a větší obce) a administrativně spravuje také tzv. území typu B (cca 22 procent území, zejména menší obce, venkovská sídla). Zbýlých 60 procent rozlohy Západního břehu Jordánu, tzv. území typu C se nachází pod plnou administrativní a bezpečnostní kontrolou Izraele. Tu vykonává izraelská armáda (*Israeli Defence Forces*) prostřednictvím civilní správy okupovaných palestinských území COGAT (*Coordination of Government Activities in the Territories*). Pásmo Gazy ovládá od roku 2007 vláda islamistického hnutí Hamás.

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti, náboženských skupin\)](#)
- 1.3. [Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let \(nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti\). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.](#)
- 1.4. [Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let](#)
- 1.5. [Platební bilance \(běžný, kapitálový, finanční účet\), devizové rezervy \(za posledních 5 let\), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)
- 1.6. [Bankovní systém \(hlavní banky a pojišťovny\)](#)
- 1.7. [Daňový systém](#)

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Název státu:

- Stát Palestina
- State of Palestine
- Dawlat Filastín

Složení vlády:

- Předseda vlády a ministr vnitra: Dr. Mohamed Shtayeh
- Vice-premiér pro politické záležitosti: Zijád Abú Amr
- Ministr zahraničních věcí: Rijád al-Malkí
- Ministr financí a plánování: Šukrí Bišára
- Ministr práce: Dr. Nasrí Abu Jish
- Ministr národního hospodářství: Khaled Osaily
- Ministr veřejných prací a bytové výstavby: Dr. Muhammad Ziyara
- Ministr místní správy: Maždí al Saleh
- Ministr spravedlnosti: Dr. Mohamed Shalaldehy
- Ministr školství: Marwan Awartani
- Ministr pro vyšší vzdělání: Dr. Mahmoud Abu Mouis
- Ministryně turismu: Rula Bandak Ma'ajá
- Ministr telekomunikací a informací: Ishaaq Sidr
- Ministr zemědělství: Riad al Atari
- Ministr sociálního rozvoje: Dr. Ahmad Majdalani
- Ministr dopravy: Asem Salem

- Ministryně zdravotnictví: May Kaileh
- Ministr pro záležitosti Jeruzaléma: Fadi al Hidmi
- Ministryně pro záležitosti žen: Dr. Amal Hamad
- Ministr kultury: Atef Abu Saif

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Počet obyvatel (odhad pro rok 2019)

- Celkem na území Západního břehu Jordánu a Gazy, včetně východního Jeruzaléma: 5,04 mil.
- Západní břeh: 3,02 mil.
- Gaza: 2,02 mil.

Porodnost (2019)

- Celkem: 4,1
- Západní břeh: 3,7
- Gaza: 4,5

Mediální věk (2016)

- Celkem: 19,8 let
- Západní břeh: 20,9 let
- Gaza: 18,2 let

Gramotnost (2017)

- Západní břeh: 96,4 %
- Gaza: 97,0%

Podíl obyvatel venkova: 16,6 %

Podíl obyvatel uprchlických táborů: 9,5 %

- Západní břeh: 26 %
- Pásmo Gazy: 66 %

Národnostní složení - údaje nejsou publikovány; dominantní arabská populace (jazyk arabština)

Náboženské složení:

Oficiálním náboženstvím je islám, uznávaným je také křesťanství a víra komunity Samaritánů v Nábulusu. Svátky obou největších náboženství jsou oficiální (u křesťanů západní i východní-ortodoxní). Palestinské obyvatelstvo je převážně muslimské (99 % - především sunnité), křesťané tvoří něco málo přes 1 % celkového počtu obyvatel.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2015	2016	2017	2018	2019

HDP v mld. USD	14,0	15,4	16,1	16,3	17,1
HDP na osobu USD	2 715	2 813	2 892	3 058	2 979
Vývoj HDP v %	3,7	8,9	1,4	1,2	0,9
Inflace v %	1,2	1,7	1,0	2,0	1,6
Nezaměstnanost v %	26,9	26,9	27,3	28,5	28,0

Zdroj: Světová banka, EIU

Struktura HDP (hodnota v mil. USD, 2019)

- Služby: 2995
- Obchod a opravy automobilů: 3346
- Těžba, výroba, elektřina a voda: 2057
- Veřejná správa, obrana: 1502
- Stavebnictví: 921
- IT a telekomunikace: 497
- Zemědělství, lesnictví a rybolov: 1091
- Finance a pojišťovnictví: 626
- Doprava a skladování: 278
- Jiné: 2299

Zdroj: PCBS, Palestine in Figures, March 2020

Očekávaný vývoj ekonomiky v teritoriu

Palestinské hospodářství bude tak jako všechny světové ekonomiky v nejbližší době značně poznamenáno pandemií Covid-19. K zamezení šíření koronaviru a prevenci kolapsu palestinského zdravotnictví přistoupila již v počátku krize v březnu 2020 palestinská vláda k vyhlášení nouzového stavu a přijetí restriktivních opatření, která prakticky zastavila ekonomický život v zemi. V době publikace této zprávy v polovině května 2020 začínají být tato omezení teprve pozvolna uvolňována a lze předpokládat, že pokud se bude nákaza šířit dál, budou opětovně zavedena.

Restriktivní opatření mají velmi negativní dopad na dlouhodobě křehkou palestinskou ekonomiku. Již v roce 2019 zaznamenalo palestinské hospodářství nižší růst než v roce předchozím. To bylo dáno jednak dlouhodobými politicko-bezpečnostními problémy a dále také bilaterálním sporem mezi Izraelem a Palestinou ohledně plateb z cel a

daní, které Izrael pro Palestinu vybírá. Důsledkem tohoto sporu bylo zastavení přijímání těchto plateb, které činí přibližně 60% palestinského rozpočtu. Přestože byly vybrané cla a daně částečně Palestině ke konci roku 2019 převedeny, měl tento problém negativní vliv na rozvoj palestinské ekonomiky. Rovněž pokračující pokles podpory donorů, zejména USA, které již v roce 2018 zastavilo veškerou rozvojovou spolupráci s Palestinou, se odráží ve snížení příjmů do palestinského rozpočtu.

Omezení související s pandemií mají dopad na zaměstnanost, pohyb osob a zboží, výrobu i spotřebu. Například izolace Betléma, kde byly v březnu 2020 zaznamenány první případy nákazy, uzavřelo významný zdroj příjmů do palestinského rozpočtu - turismus. V Betlémě je v důsledku ke dni publikace této zprávy již třetí měsíc trvající nulové návštěvnosti ze strany turistů uzavřeno 350 restaurací, 120 obchodů se suvenýry a 53 hotelů. Celkově tak jen v těchto zařízeních přišlo o práci 2600 zaměstnanců. Další dopad pandemie silně pocítují tamní výrobci suvenýrů z olivového dřeva, taxislužby a dopravci, průvodci atd. Z 217 tisíc obyvatel Betléma jsou tři čtvrtiny přímo či nepřímo závislé na příjmech z turistického ruchu. Podobně jako Betlém byla zasažena i Gaza, kam se od začátku koronavirové krize dostávaly jen dodávky humanitární pomoci a potraviny.

V souvislosti s pandemií má palestinská samospráva nové nepředvídané výdaje zejména v sektoru zdravotnictví a zároveň se jí vzhledem k útlumu výroby a spotřeby, ale také dovozu a vývozu, výrazně snižují příjmy z daní a cel. Dlouhodobě vysoká nezaměstnanost v důsledku pandemie dál vzrůstá a krizí byli zasaženi i palestínští pracovníci zaměstnaní v Izraeli, jejichž příjmy jsou důležité pro statisíce palestinských rodin.

Světová banka vypracovala odhad makroekonomických dopadů epidemie COVID-19 v Palestině. Celkový pokles poptávky je odhadován na 30%, což v případě dvouměsíčního trvání opatření omezujících volný trh způsobí změnu růstu HDP v roce 2020 z předpokládaných 2,4% na -2,6%, v případě čtyměsíčních omezení pak na -7,6%. Palestinské samosprávě bude v rozpočtu chybět přibližně 1,4 mld. USD.

V závislosti na vývoji pandemie odhadují ekonomové pomalý návrat k růstu ekonomiky v roce 2021, který by v případě brzkého konce krize mohl dosahovat 2,5%. Špatnou zprávou pro palestinskou ekonomiku je růst závislosti na pomoci donorů, neboť příjmy z daní a cel do palestinského rozpočtu pravděpodobně nebudou v brzké době obnoveny na hodnoty před koronavirovou krizí. Ekonomové dále neočekávají pokrok v blízkovýchodním mírovém procesu, jež by mohl mít pozitivní dopady i na palestinské hospodářství. Naopak další potenciálně negativní dopad může mít anexe částí Západního břehu ze strany Izraele, která by pravděpodobně vedla k prohloubení politicko-bezpečnostních problémů.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Ekonomická recese způsobená pandemií Covid-19 bude mít negativní dopad také na palestinské veřejné finance. Úbytek příjmů do státního rozpočtu v roce 2020 je odhadován v hodnotě mezi 155 a 360 mil. USD. Pokud nebudou omezeny výdaje, může schodek rozpočtu dosáhnout 1,73 mld. USD, což představuje 24% nárůst oproti roku 2019. Palestinskému rozpočtu se zároveň pravděpodobně dostane nejnižší podpory za poslední roky (odhadem 377 mil. USD). Z důvodu nedostatku kontroly nad vlastním finančním systémem (celní a měnová unie s Izraelem) má Palestina omezené možnosti přijmout opatření ke snížení negativních dopadů pandemie.

Další státní výdaje související s koronavirem budou propad ekonomiky ještě více prohlubovat. Prioritou palestinské vlády je mimo zastavení šíření infekce, které si vyžádají pokračování výdajů ve zdravotnictví, také podpora chudých domácností a malých firem prostřednictvím navýšení sociální podpory či bankovních půjček. Vláda zatím v první polovině května 2020

nehovoří o snižování daní, i když palestinští obchodníci už po něm vzhledem k významnému poklesu příjmů volají. Jako opatření k podpoře těch, kteří kvůli krizi přišli o příjmy, navrhla Světová banka palestinské vládě rozšíření programů podpory zaměstnanosti mladých nebo krátkodobého zaměstnání (cash for work). Výdaje na tuto pomoc budou však pro palestinský rozpočet další zátěží.

Palestinská ekonomika se přitom stále vzpamatovává z finanční krize v roce 2019 způsobené výše zmíněným sporem mezi Izraelem a Palestinou ohledně plateb z cel a daní. Nedostatek příjmů do státního rozpočtu za období přibližně poloviny roku 2019 způsobil v palestinských bankách například problém nedostatku finanční hotovosti či nárůst rizikovitosti půjček.

Z důvodu krize v roce 2019 a pandemie v roce 2020 roste dluhové zatížení palestinské samosprávy. V souvislosti s koronavirovou krizí přijala palestinská vláda rozhodnutí o odsunutí všech dluhových splátek o čtyři měsíce, pro sektor turismu až o šest měsíců. Celkový objem odsunutých splátek je odhadován na 1,5 mld. USD.

Současná pandemie zastihla palestinskou ekonomiku ve špatném stavu. Od roku 2017 se její růst pohyboval jen kolem 2 procent, což je vzhledem k růstu populace nedostatečné. Strukturální nedostatky hospodářství či korupce dlouhodobě zpomalují možnosti ekonomického rozvoje. V krizové situaci způsobené Covid-19 hrozí palestinskému hospodářství negativní spirálový vývoj, kdy ekonomická recese sníží příjmy palestinské samosprávy, ta kvůli nim přijme opatření k omezení výdajů, což dále povede ke snížení obchodní výměny a dalšího poklesu příjmů do rozpočtu.

	2015	2016	2017	2018	2019
Hrubé domácí příjmy v mld. USD	17,3	17,6	18,2	19,0	19,7
Provozní výdaje v mld. USD	4,5	4,4	4,1	3,9	3,6
Investiční výdaje v mil. USD	212	234	258	277	200
Zahraniční asistence v mil. USD	815	780	720	655	492
Deficit rozpočtu v mld. ILS	5,6	4,1	4,4	2,6	2,3

Zdroj: Ministerstvo financí vlády PNS, Palestine Monetary Authority

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2015	2016	2017	2018	2019
Běžný účet v mil. USD (deficit)	2 016	1348	2071	1659	1826
Běžný účet bez oficiálních transferů v % HDP	-19,1	-17,9	-17,5	-18,3	-18,6
Běžný účet včetně oficiálních transferů v % HDP	-13,5	-11,6	-13,8	-14,5	-15,3
Finanční účet v mil. USD	960	683	592	423	672
Kapitálový účet v mil. USD	491	430	451	543	538

Zdroj: Palestine Monetary Authority (PMA), EIU

	2015	2016	2017	2018	2019
Devizové rezervy v mil. USD	580	313	446	434	458

Zdroj: Palestine Monetary Authority (PMA)

	2015	2016	2017	2018	2019
Veřejný dluh celkem, v mil. USD	2 537	2 483	2 543	2 369	2 795
Zahraniční zadlužení, v mil. USD	1 108,7	1 088,9	1 041,9	1 031,7	1 031,7

Zdroj: Palestine Monetary Authority (PMA)

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Aktuálně působí na PAÚ 15 bank s 302 pobočkami. Největší z palestinských bank je Bank of Palestine, ze zahraničních Arab Bank.

Hlavní banky působící na PAÚ:

- Bank of Palestine P.L.C (bankofpalestine.com)
- Palestine Investment Bank (pibc.ps)
- Al Quds Bank (qudsbank.ps)
- Palestine Islamic Bank (islamicbank.ps)
- Arab Palestinian Investment Bank (apibank.ps)
- Arab Islamic Bank (aibnk.com)
- Palestine Banking Corporation (palbanking.com)

Arabské banky:

- Cairo-Amman Bank (cab.ps)
- Jordan Kuwait Bank (jordan-kuwait-bank.com, pobočky Ramalláh a Nábulus)
- Jordan Ahli Bank (ahli.com)
- Bank of Jordan (bankofjordan.com)
- Arab Bank (arabbank.ps)
- Egyptian Arab Land Bank (ealb.ps)
- Union Bank, též Bank Al Etihad (bankaletihad.com, www.unionbankjo.com)
- The Housing Bank for Trade & Finance (hbtfc.com/en)
- Jordan Commercial Bank (jcbank.com.jo)
- Zahraniční banka: HSBC for the Middle East Limited (hsbc.com)

Pojišťovny:

- Ahleia Insurance Group - AIG (aig.ps)
- National Insurance Company (nic-pal.com)
- Al-Mashriq Insurance Co.
- Palestine Insurance Co. (pic-pal.ps)
- Trust International (trustpalestine.com)
- Al Takaful Palestine Insurance Co. (altakaful-ins.ps)
- Al Alamiya (alamiyainsurance.com.sa, zahájila činnost v r. 2010)
- Arab Insurance Establishment Company (pipa.gov.ps)

Nejvyšším úřadem státní správy dohlížejícím na bankovní a finanční sektor je Palestinská monetární správa (PMA). Palestinský bankovní systém je možno klasifikovat jako středně rozvinutý. Jádrem systému se soustředí kolem omezeného počtu bankovních skupin pod dohledem PMA, která ze zákona plní standardní funkci bankovního dozoru. Ten v uplynulých několika letech zřetelně posílil. Fiskální politiku a zlepšování dohledu PMA nad bankami koordinuje PNS s Mezinárodním měnovým fondem (IMF) a Světovou bankou (WB), ale i centrální bankou Izraele. Kapitálové minimum bylo v roce 2010 zvýšeno ze 35 mil. USD na 50 mil. USD, byla přijata opatření proti výkyvům na finančních trzích. Rozvíjí se bankovní inkluze i systém poskytování půjček a leasingu. V Gaze spravované islamistickým hnutím Hamás nemá PMA žádnou kontrolu nad bankovním systémem. Finanční toky do Gazy fakticky kontroluje Izrael.

Pojišťovací služby jsou srovnatelné se zahraničím.

Na PAÚ operuje Palestinská burza (Palestinian Exchange, PEX) s hlavní pobočkou v Nábulusu (www.pex.ps). Obchoduje s akciemi 48 registrovaných palestinských firem s tržní hodnotou akcií 3,73 mld. USD.

Zdroj: Palestine Monetary Authority, PEX

1.7 Daňový systém

PNS na základě smluvních ujednání s Izraelem (1994) a tzv. **Pařížského protokolu** vybírá a spravuje daně a poplatky na PAÚ. Výjimkou jsou cla a daně z importu ze třetích zemí, kdy celní poplatky a dovozní daň vybírá ve prospěch PNS Izrael a tyto finanční prostředky následně transferuje na účty PNS. Z politických důvodů se však někdy stává, že Izrael část vybraných prostředků zadržuje. PNS se dále potýkala s nízkou efektivitou při výběru daní na palestinských územích, ale v posledním období se tento negativní trend daří zvrátit. Z hlediska dlouhodobé finanční stability PNS je větším problémem praxe, kdy je většina zboží ze třetích zemí na PAÚ dovážena/re-exportována z Izraele a PNS tak přichází o významné příjmy z cel a dovozní daně (na importy z Izraele se s ohledem na existenci kvazi celní unie cla ani jiné dávky neuplatňují). Z pásma Gazy nemá vzhledem k tamní vládě hnutí Hamás PNS žádné příjmy.

Na PAÚ jsou uplatňovány následující daně:

Daň z příjmu fyz. osob

Od roku 2011 je uplatňováno progresivní zdanění se třemi příjmovými skupinami; 5 % (roční příjem 1-40 000 NIS), 10 % (roční příjem 40 001-80 000 NIS) a 15 % (roční příjem 80 001 a výše). Zvýhodnění jsou uplatňována v případě nezaměstnaných, manželek, dětí a studentů. Zaměstnavatel je povinen odvádět daň za své zaměstnance. U Palestinců zaměstnaných v Izraeli odvádí daň izraelský zaměstnavatel, přičemž 70 % převede PNS a 30 % si Izrael ponechá.

Daň z příjmu právnických osob

Uplatňuje se obecná daň ve výši 15 % ze zisku, přičemž se zohledňují odpisy majetku a další obchodní výdaje. Noví investoři mohou požádat o osvobození od daně na období až 5 let (ve specifických případech až 8 let).

Daň ze zahraničních dividend

Daň ve výši 15 % se uplatňuje na akcionáře zahraničních společností v případě, že jsou dividendy distribuovány akcionářům na území PAÚ.

Daň z přidané hodnoty (DPH - VAT)

V současnosti se uplatňuje na zboží a služby ve výši 16 % (podle tzv. Pařížských protokolů nesmí být VAT v Palestině oproti Izraeli vyšší nebo nižší než o 2 %).

Spotřební a dovozní daň

V souladu s celním sazebníkem (jednotným pro Izrael i PAÚ) jsou na dovozy uplatňována cla, resp. spotřební daň z dovozu (purchase tax on imports) ve výši 5-95 %. Celní sazebník je veřejně dostupný na webových stránkách izraelského i palestinského ministerstva financí. Spotřební daň je uvalena i na některé domácí produkty.

Dále jsou na PAÚ uplatňovány tyto daně: daň z majetku a z nemovitosti (ve výši 1 %), darovací a dědická daň.

Zdroje: MF, PalTrade, *Doing Business in Palestine*: www.paltrade.org

2. Zahraniční obchod a investice

Palestinská ekonomika trpí dlouhodobým chronickým deficitem bilance zahraničního obchodu. Exporty z PAÚ dosahují dlouhodobě přibližně pouze 20 % z objemu importu. Zahraniční investice na PAÚ jsou nízké a zahrnují především rozvojové projekty financované zahraničními dárci.

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz zboží v mil. USD	957	926	1065	1155	1 194
Dovoz zboží v mil. USD	5225	5363	5854	6539	6642
Saldo v mil. USD	-4267	-4437	-4789	-5384	-5448
Vývoz služeb do Izraele v mil. USD	175	161	200	216	-
Dovoz služeb z Izraele v mil. USD	142	137	162	204	-
Saldo v mil. USD	33	24	38	12	-

Zdroj: Palestine Monetary Authority

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS) ani jiné oficiální zdroje nepublikují přesné a aktuální informace o teritoriální struktuře zahraničního obchodu. Dostupná data za rok 2019 (PCBS) vypovídají o tom, že zcela dominantním obchodním partnerem je jak v případě dovozu, tak i vývozu zboží a služeb Izrael (80 % exportu z Palestiny a 70 % importu do Palestiny). Důvodem tohoto stavu je jednak existence kvazi celní unie mezi Izraelem a Palestinou, kdy je pro řadu dovozců/vývozců jak z administrativně-technického, tak i obchodního hlediska výhodnější realizovat obchodní transakce přes izraelské prostředníky. Menší velikost a roztržitost palestinského trhu na straně jedné a existence konsolidovaného a většího izraelského trhu s přítomností velkých hráčů na straně druhé vede k tomu, že i se započtením provize

izraelského prostředníka/subdodavatele dokáží menší i středně velké palestinské firmy přes Izrael dovážet za nižší ceny než v případě přímých importů.

Postupně nicméně dochází k mírnému snižování závislosti na obchodu s Izraelem a k diverzifikaci obchodních partnerů. Mimo Izrael Palestina vyváží zejména do Jordánska, SAE, Saúdské Arábie, Iráku, Egypta, ale také Nizozemí nebo Německa. Dovozy do Palestiny pochází mimo Izrael zejména z Číny, Turecka, Německa, Itálie, Francie a USA.

2.3 Komoditní struktura

Aktuální podrobná data o komoditní struktuře zahraničního obchodu Palestiny nejsou k dispozici.

Hlavní položky vývozu:

- ovoce čerstvé i sušené, stavební kámen (obklady, dlažby, mramor), léky, řemeslné výrobky (obuv, dřevěný nábytek), olivový olej, potravinářské výrobky.

Hlavní položky dovozu:

- potraviny (především z Izraele), nápoje, spotřební zboží, minerální paliva (benzín, nafta, topné oleje), elektřina (z Izraele), dopravní prostředky, strojní zařízení, stavební materiál (cement, dřevo), tabák, chemikálie a suroviny pro lokální výrobu.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V rámci programu podpory investic, průmyslového rozvoje a vzniku pracovních míst byl v roce 1998 spolu se **zákonem na podporu investic** (z. č. 1/1998; *Investment Promotion Law*) přijat rovněž zákon o průmyslových parcích a volných průmyslových zónách (z. č. 10/1998; *Industrial Estates and Industrial Free Zones*). Tento zákon dal právní základ pro vznik průmyslových zón, které měly s využitím investičních pobídek, režimu obchodních dohod (Free Trade Agreements) a přímých celních a daňových zvýhodnění i bilaterálních programů (podporovaných například Francií a Itálií) přilákat zahraniční investice. Jako servisní organizace pro tyto průmyslové zóny byla zřízena agentura **PIEFZA** (*The Palestinian Industrial Estate and Free Zone Authority*), jejímž úkolem je poskytovat komplexní služby (One Shop Stop Service) zahraničním investorům v těchto průmyslových parcích.

V souladu se zákonem č. 1/1998 mohou zahraniční investoři v závislosti na výši a průmyslovém odvětví investice získat osvobození nebo snížení daně ze zisku až na období 5 let a využívat snížené daně po dobu až 16 let. Strojové a další vybavení sloužící k výrobě je osvobozeno od cel a importních daní a vlastní produkce určená na export je osvobozena od daně z přidané hodnoty. Jednotlivé průmyslové zóny pak poskytují další specifické výhody ve formě balíčků připravených na míru jednotlivým investorům. Například v případě průmyslové zóny v Betlémě poskytuje francouzská vláda investorům podporu ve výši 50 % z ceny strojního vybavení vyrobeného ve Francii.

Na palestinských územích v současné době fungují čtyři průmyslové parky, jejichž potenciál je z velké části nevyužitý:

- Gaza Industrial Estate (GIE)

- Jenin Industrial Free Zone (JIFZ)
- Bethlehem Industrial Park (BIE)
- Jericho Agro-Industrial Park (JAIP)

Plán rozvoje průmyslových zón předpokládá vznik následujících průmyslových parků:

- The Tulkarm Peace Park (TPP)
- Tarqumia Industrial Estate (TIE)

Jako první byla v roce 1999 zahájena činnost GIE v Gaze. Aktuálně však GIE v důsledku blokády pásma Gazy, poškození vojenskými operacemi a celkové situaci v Gaze nefunguje podle původních plánů. V roce 2013 zahájil svou činnost Bethlehem Industrial Park a v roce 2014 Jericho Agro-Industrial Park. Průmyslové zóny v Betlémě a v Jerichu jsou postupně rozšiřovány, palestinská vláda shání investory pro další rozvoj těchto i dalších zón.

Bližší informace k jednotlivým průmyslovým zónám, včetně kontaktů, jsou k dispozici na webových stránkách PIEFZA - www.piefza.ps.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

PNS nezveřejňuje informace o výši, teritoriální ani odvětvové struktuře přímých zahraničních investic. Podrobná aktuální data nejsou dostupná ani z jiných veřejných zdrojů. Zahraniční investice přicházejí do teritoria Palestiny především ve formě zahraniční rozvojové pomoci, případně navázané na projekty zahraniční rozvojové pomoci. Přímé zahraniční investice jsou prozatím nevýznamné.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Získání zahraničních investic pokládá PNS dlouhodobě za prioritu. V zájmu zatraktivnění teritoria Palestiny pro zahraniční i domácí investory bylo po roce 1998 přijato množství legislativních změn s cílem snížit či zcela eliminovat dosavadní rizika investování, případně tato rizika kompenzovat pobídkami. V roce 1998 byl přijal **zákon na podporu investic** (z. č. 1/1998; *Investment Promotion Law*), který v podobě pozdějších novelizací (naposledy 2014) tvoří právní základ výše zmíněného úsilí. Tento zákon specifikuje podmínky, za nichž je možné investorům poskytnout daňové, celní a další finanční výhody (například osvobození od daně ze zisku až na dobu 5 let v případě investice do zemědělského sektoru). Zákon dále garantuje volný pohyb kapitálu a dalších finančních prostředků investora, poskytuje ochranu před vyvlastněním i další garance.

Zákon je dostupný v anglické verzi na webu www.piefza.ps.

Institucionálně vykonává působnost PNS v oblasti investic specializovaná vládní agentura **Palestinian Investment Promotion Agency** (PIPA, www.pipa.gov.ps). PIPA poskytuje komplexní služby zahraničním i domácím investorům ve formě One Shop Stop, zajišťuje komunikaci s ostatními vládními institucemi, jménem investorů vyřizuje licence, importní či exportní povolení, realizaci pobídek a žádosti o daňové úlevy.

Za účelem posílení jistoty investorů před riziky plynoucími z politické nestability a bezpečnostní situace byl v roce 2008 zřízen **Investiční garanční fond** (Investment Guarantee Fund) administrovaný Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA), jež je součástí Skupiny Světové banky. Tento fond poskytuje pojištění investic proti nekomerčním rizikům, zejména nekonvertibilitě měny, omezením transferů, vyvlastnění a politickým rizikům.

Za prioritní sektory pro zahraniční i domácí investice pokládá PNS následující:

- stavebnictví
- veřejná doprava
- těžba a zpracování kamene
- zemědělství
- potravinářský průmysl (zpracování masa a ryb)
- farmaceutický průmysl
- výroba oděvů a obuvi
- výroba papíru
- rukodělná výroba
- chemický průmysl
- informační a telekomunikační technologie
- turistika
- obnovitelné zdroje energie a vodohospodářství
- vzdělávací sektor

Od roku 2003 funguje na území PAÚ **Palestine Investment Fund** (PIF, www.pif.ps). PIF je největším institucionálním investorem, který hospodaří s veřejnými prostředky a být sám sebe označuje za nezávislou investiční společnost, udržuje si nad PIF silnou kontrolu vláda PNS. Cílem PIF je investovat do rozvoje palestinské ekonomiky, infrastruktury, soukromého sektoru a strategických hospodářských projektů. Kritériem pro budování investičního portfolia je ziskovost a nízká míra rizika investice. Do investičního portfolia PIF patří například mobilní operátor Wataniya, projekty rezidenční i komerční výstavby, rozvoj plynového ložiska v Gaze, energetika (včetně obnovitelných zdrojů energie), finanční služby nebo rozvoj zemědělství. V roce 2019 dosáhly aktiva PIF částky 1,6 mld. USD a od svého vzniku fond pro PNS vygeneroval čistý zisk ve výši 1 mld. USD a vytvořil 75 tisíc pracovních míst. V letech 2018 - 2025 plánuje PIF investovat 2,4 mld. USD.

3. Vztahy země s EU

EU a Palestina udržují vztahy na politické, ekonomické, kulturní i bezpečnostní úrovni. EU je největším donorem Palestinské národní správy (PNS) a je aktivním účastníkem snah o dosažení mírového řešení izraelsko-palestinského konfliktu. EU se prostřednictvím svého Special Representative (EU SR) účastní činnosti tzv. Blízkovýchodního kvartetu. Mise EUPOL-COPPS a EUBAM Rafah mají významný podíl na výcviku palestinských policejních složek a reformách justičního systému PNS. Jednotlivé členské státy EU patří k významným obchodním i rozvojovým partnerům Palestiny.

Podkapitoly:

- 3.1. [Zastoupení EU v zemi](#)
- 3.2. [Obchodní vztahy země s EU](#)
- 3.3. [Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU](#)

3.1 Zastoupení EU v zemi

Office of the EU Representative

West Bank and Gaza Strip

Al-Mashtal Hotel, First Floor, Salah Khalaf Street, P.O. Box 576, Gaza City

Tel.: (+972) 02-5415888

Fax.: (+972) 02-5415848

Email: delegation-west-bank-gaza@eeas.europa.eu

Webové stránky:

https://eeas.europa.eu/delegations/palestine-occupied-palestinian-territory-west-bank-and-gaza-strip_en

Pozn. Styčného úřadu ČR v Ramalláhu: Fakticky sídlí Office of the EU Representative ve východním Jeruzalémě.

3.2 Obchodní vztahy země s EU

„Okupovaná palestinská území“ (oPt) jsou účastníkem Euro-středomořského partnerství a od roku 2004 Evropské sousedské politiky (ENP). Rámecem obchodních vztahů mezi EU a Palestinskými autonomními územími (PAÚ) je **Prozatímní asociační dohoda** (*Interim Association Agreement on Trade and Cooperation*) z roku 1997. Tato dohoda poskytuje bezcelní přístup (v rámci stanovených kvót) pro palestinské průmyslové produkty a některé zemědělské produkty na jednotný trh EU a stejné podmínky pro přístup produktů původem z EU na palestinský trh. Vláda Palestinské národní správy (PNS) usiluje o zahájení vyjednávání standardní asociační dohody s EU, která by nahradila dohodu prozatímní.

Přímá obchodní výměna mezi členskými státy EU a Palestinou zaostává za svým potencionálem. Ačkoliv palestinský trh konzumuje velké množství potravinářských a zemědělských produktů, spotřebního zboží, vozidel, strojů a strojního zařízení i dalších produktů původem z EU, směřuje většina těchto výrobků na PAÚ přes Izrael. Rozvoji přímého obchodu brání existence řady obchodních i neobchodních bariér i způsob, jakým jsou od roku 1994 upraveny obchodní vztahy mezi PAÚ a Izraelem (asymetrická celní a měnová kvazi unie vymezená v tzv. *Paris Protocol on Economic Relations*).

Obchodní výměna mezi členskými státy EU a Palestinou vykazuje dlouhodobě značnou nerovnováhu v neprospěch palestinské produkce. Vývozy z EU do Palestiny vykazují spíše rostoucí trend, zatímco vývozy z PAÚ do EU stagnují na nízké úrovni. Největšími vývozci z EU na PAÚ jsou Německo, Itálie, Nizozemsko a Francie.

Obchodní bilance EU-Palestina

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývozy z EU v mil. Euro	195	254	262	243	267
Dovozy z EU v mil. Euro	14	17	16	18	25

Zdroj: Market Access Database, EK

Hlavní položky vývozu z EU představují dopravní prostředky (především osobní automobily), stroje a strojní zařízení, potraviny, nápoje a tabák, chemikálie a produkty chemického průmyslu, živá zvířata a živočišné produkty, živočišné a rostlinné tuky a oleje.

Hlavní položky dovozu do EU představují rostlinné produkty, tuky a oleje a produkty farmaceutického průmyslu.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

EU je dlouhodobě největším multilaterálním donorem Palestinské národní správy (PNS). Evropská sousedská politika je financována pomocí Evropského nástroje sousedství (European Neighbourhood Instrument, ENI). V prosinci 2017 přijala Evropská komise "Společnou evropskou strategii na podporu Palestiny pro roky 2017–2020" (European Joint Strategy in Support of Palestine 2017–2020), která je v současné době realizována. Strategické priority EU jsou v souladu s národní strategií PNS na roky 2017–2022 (National Policy Agenda). Patří mezi ně reforma státní správy, daňová politika, spravedlnost a lidská práva, veřejné služby, přístup k vodě a elektřině a udržitelný ekonomický rozvoj.

Celková podpora EU Palestině má hodnotu více než 300 mil. EUR ročně a je realizována několika kanály. Od roku 2008 směřuje finanční asistence EU na Západní břeh a do pásma Gazy primárně prostřednictvím mechanismu PEGASE. PEGASE je v současnosti využíván jako nástroj poskytování přímé finanční asistence z rozpočtu EU i členských států EU, včetně přímé podpory rozpočtu PNS. Ke zmírnění dopadů pandemie Covid-19 poskytne EU a její členské státy Palestině konsolidovanou pomoc v hodnotě přibližně 312 mil. EUR. Tyto prostředky mají být využity na podporu palestinského zdravotnictví, ekonomiky i sociálních služeb.

EU dále poskytuje finanční asistenci palestinským uprchlíkům prostřednictvím příslušné organizace OSN (UNRWA) a realizuje na Západním břehu Jordánu i v pásma Gazy řadu rozvojových projektů. V Palestině je využíván evropský Nástroj pro rozvojovou spolupráci (DCI) nebo Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva (EIDHR).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Obchodní a ekonomická spolupráce mezi ČR a Palestinou se intenzivněji vyvíjí až v posledních několika letech v návaznosti na zvýšenou aktivitu palestinských a několika českých podnikatelů i z vlastní iniciativy Styčného úřadu ČR v Ramalláhu, resp. Ministerstva zahraničních věcí ČR na poli ekonomické diplomacie. Navzdory tradičním a dlouhodobým politickým vztahům nebyla ČR do roku 1989 na PAÚ ekonomicky přítomna a na rozdíl od řady jiných arabských zemí regionu Blízkého východu a severní Afriky neexistuje v Palestině obecně silné povědomí o ČR jako o rozvinuté průmyslové zemi schopné nabídnout vyspělé produkty a technologie za vysoce kompetitivní ceny. S českými produkty se palestinští spotřebitelé seznamují až v posledních letech, přičemž například v sektoru osobních automobilů mají čeští výrobci významný podíl na trhu.

S ohledem na specifika importního režimu na PAÚ a existenci celní kvazi-unie mezi Izraelem a PA ustavené na základě tzv. Pařížských protokolů k dohodám z Osla poskytují statistické údaje publikované ČSÚ pouze značně zkreslený a neúplný obraz o obchodní výměně mezi ČR a PAÚ. Na základě opakovaně prověřovaných zjištění SÚ Ramalláh není významná část českého exportu na PAÚ ve statistice zaznamenána a je pravděpodobně věcně nesprávně evidována jako vývozy do Izraele. Následný transfer zboží na PAÚ (ne vždy technicky re-export) není pro účely statistiky zahraničního obchodu evidován. Údaje ČSÚ a Palestinského ústředního statistického úřadu (PCBS) o objemu vzájemné obchodní výměny se značně liší (viz níže).

Dovozy z Palestiny do ČR jsou setrvale nízké a až na dovoz automobilů zahrnují spíše ojedinělé exportní případy nežli dlouhodobou spolupráci palestinských a českých podniků. Největší část exportu dlouhodobě představuje vývoz osobních automobilů a jejich příslušenství. V roce 2019 se na palestinském trhu rovněž uplatnila česká drobná elektrozařízení, plastové lahve a hadice nebo farmaceutické výrobky. Palestinský trh nabízí příležitosti k další diverzifikaci českého exportu na PAÚ.

Podkapitoly:

- 4.1. [Balance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Balance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývozy v tis. USD	3262	15686	12948	3555	13842
Dovozy v tis. USD	47	21	18	39	27
Balance v tis. USD	3579	15665	12930	3516	13815

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Dle údajů PCBS vyvezla ČR na PAÚ v roce 2015 zboží v hodnotě 13 863 tisíc USD, v roce 2016 pak 26 098 tisíc USD.

Import do ČR měl dle PCBS v roce 2015 objem 35 tisíc USD, v roce 2016 jen 6 tisíc USD. Jak uvedeno výše, výrazná rozdílnost v oficiálních statistikách je patrně dána re-exportem přes Izrael.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Vývozy 2019:

- osobní automobily (dominantně)
- součásti motorových vozidel
- drobná elektrozařízení
- plastové lahve
- plastové hadice
- farmaceutické výrobky
- domácí elektronika
- lékařské přístroje
- lékařský nábytek
- svítidla

Dovozy 2019:

- obuv
- sušené ovoce
- ořechy

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

V období uplynulých 5 let nebyla zaznamenána výměna v oblasti služeb mezi ČR a Palestinou.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Do května 2020 nebyly zaznamenány žádné české investice v teritoriu ani joint ventures mezi českými a palestinskými firmami. V jednání je česká investice v oblasti recyklace odpadů, což je v Palestině dosud nerozvinutý sektor.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Mezi ČR a Palestinou (Palestinskou národní správou/Organizací pro osvobození Palestiny/Státem Palestina) nebyla dosud sjednána a ratifikována žádná mezinárodní smlouva.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR poskytuje svou pomoc v Palestině již od 90. let 20. století. V rámci zahraniční rozvojové spolupráce ČR patřila Palestinská autonomní území v období 2010–2017 mezi prioritní země bez bilaterálního programu spolupráce. Od roku 2018 Palestina již prioritní zemí není, avšak zahraniční rozvojová spolupráce ČR v této zemi pokračuje.

V období let 1996–2019 bylo na PAÚ realizováno na 40 rozvojových projektů v celkové hodnotě více než 360 mil. Kč, k nimž se přidala mimořádná rekonstrukční pomoc ve výši dalších 60 mil. Kč v roce 2008. ČR se svým soustavným zaměřením na elektrifikaci stala jedním z hlavních aktivních donorů EU v tomto sektoru.

V roce 2020 pokračují projekty v oblasti energetiky (instalace solárních panelů na vybrané školy, zdravotní kliniky a další veřejné budovy na Západním břehu Jordánu) v celkové hodnotě přes 700 tis. USD. V r. 2019 byly v Palestině realizovány dva malé lokální projekty v hodnotě 870 tis. Kč, jejichž cílem byla podpora osob s postižením. Pro rok 2020 jsou plánovány rovněž dva malé lokální projekty, jejichž účelem jednak podpora palestinského školství a drobného podnikání, a dále také navázání spolupráce mezi českými a palestinskými firmami.

Významné je v roce 2020 zahájení realizace dvou projektů B2B (Business to Business) v rámci Programu rozvojového partnerství pro soukromý sektor České rozvojové agentury (ČRA). Tyto projekty mají za cíl podpořit český export a zároveň rozvoj podnikání v Palestině. ČRA rovněž českým firmám nabízí program Záruka zahraniční rozvojové spolupráce, který nabízí záruku k bankovnímu úvěru na financování aktivit převážně investičního charakteru na rozvojových trzích. Více informací o těchto programech poskytne Česká rozvojová agentura (www.czechaid.cz).

ČR poskytuje několika palestinským studentům vládní rozvojová stipendia. Vzhledem ke změně koncepce udělování vládních stipendií v roce 2018 nejsou od roku 2019 ke studiu na vysokých školách v ČR nabíráni noví palestínští studenti.

ČR dále každoročně poskytuje humanitární pomoc palestinským uprchlíkům. Od roku 2014 přispívá prostřednictvím programu UNRWA částkou ve výši 3 mil. Kč, přičemž tato pomoc směřuje především do pásma Gazy. V roce 2020 je rovněž v Gaze realizován humanitární projekt ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací ve výši 2 mil. Kč.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Palestinská ekonomika je dlouhodobě silně navázaná na Izrael, který je hlavním obchodním partnerem PAÚ. Ambicí vlády PNS je snížit jednostrannou závislost palestinské ekonomiky na Izraeli rozvojem obchodních vztahů s dalšími státy, včetně států EU. Rámcem obchodních vztahů mezi PAÚ a EU je Prozatímní asociační dohoda z roku 2007, která stanoví kvóty pro bezcelní přístup na jednotný trh EU pro palestinské průmyslové a některé zemědělské produkty a stejné podmínky pro přístup produktů původem z EU na palestinský trh. Přímá obchodní výměna mezi EU, včetně ČR, a PAÚ zaostává za svým potenciálem. Dlouhodobá orientace na západní zboží, včetně provázanosti lokálních technických a legislativních norem na evropské standardy, vytváří v některých sektorech zajímavé obchodní příležitosti také pro české podnikatele.

Podkapitoly:

5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)

5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Energetický průmysl

Výroba a distribuce elektrické energie představuje klíčový sektor, ve kterém plánuje PAÚ ve střednědobém horizontu vybudovat vlastní produkční kapacity, které umožní snížit závislost na dovozech elektrické energie z Izraele či Egypta. Západní břeh v současných letech zaznamenal významný růst instalací fotovoltaických elektráren. Většina spotřeby energie odpovídající instalovanému výkonu 950 MW je zajišťována dodávkami z Izraele. V pásmu Gazy funguje jediná elektrárna s kombinovaným plynovým cyklem (vzhledem k nedostupnosti plynu byla upravena pro spalování nafty za redukováného výkonu 65 MW). Existující potřeba elektrické energie je odhadována na 473 MW, ale dodáván je pouze ekvivalent výkonu 212 MW (včetně dodávek z Izraele).

Ve dlouhodobém horizontu je cílem PNS zvýšení výrobních kapacit ze současných 65+ MW na 1600 MW. V počáteční fázi realizace se nachází výstavba elektrárny v Dženínu na severu Západním břehu (paroplynový kombinovaný cyklus o instalovaném výkonu 440 MW v ceně cca 620 mil. USD, předpokládané zprovoznění v roce 2020). Investorem a provozovatelem elektrárny bude *Palestine Power Generation Company* (PPGC). Palestinský úřad pro energetiku a přírodní zdroje pro příští roky připravuje rekonstrukci elektrárny v Gaze nebo rozvoj přenosové a rozvodné soustavy elektrické energie. V přípravě je rovněž výstavba plynovodu z Izraele do Gazy.

Jako významný doplňkový zdroj elektrické energie slouží obnovitelné zdroje (OZE). V současnosti dochází k rychlému rozvoji v oblasti solární (fotovoltaické) energetiky. Do roku 2020 se plánuje zprovoznění OZE o celkovém instalovaném výkonu 130 MW, což by mělo představovat pokrytí 10% potřeb Palestiny. Palestinský investiční fond například zahájil v roce 2018 projekt instalace solárních panelů na 500 veřejných školách. Palestínští investoři v této souvislosti poptávají využitelné solární technologie a zahraniční know-how.

Vládní sektor plánuje rovněž modernizaci a racionalizaci rozvodné sítě, vybudování vedení vysokého napětí a moderních transformačních stanic. Poptávány jsou dále technologie pro přeměnu odpadu (komunální, zemědělský) na energii (koncept waste to energy), včetně například spaloven komunálního odpadu.

- dodávky technologií, know how, zařízení a součástí v oblasti OZE
- dodávky technologie a zařízení pro distribuci elektrické energie
- dodávky technologií a zařízení pro spalovny komunálního odpadu

Stavební průmysl

Stavebnictví je dlouhodobě dynamicky rostoucím sektorem (toto odvětví zaměstnává 18% palestinských pracujících) a současně významným exportním odvětvím. Problémem stavebního sektoru je silná závislost na dovozu stavebních materiálů (ročně 1,5 mil. tun cementu, 300 tis. tun oceli a 255 tis. tun písku), především z Izraele. V počáteční fázi realizace je výstavba první cementárny na PAÚ v betlémském regionu.

Významným exportním odvětvím je těžba a zpracování kamene (především obkladového, ročně 2,4 mil. tun) a výroba štěrků (ročně 6,7 mil. tun). Kontinuálně jsou ze strany soukromého sektoru poptávány technologie pro zpracování kamene a rovněž moderní technologie k výrobě stavebních hmot recyklací odpadního materiálu.

Vzhledem k populačnímu růstu přetrvává stavební boom (výstavba bytů i komerčních objektů), který vytváří kontinuální poptávku po dalších kategoriích stavebního materiálu (stavební dřevo, ocelové armatury, okna, dveře, zárubně, osvětlení, klimatizační jednotky, sanita aj.).

- dodávky stavebních materiálů, technologií a zařízení
- dodávky technologie pro výrobu a zpracování cementu
- dodávky stavebních strojů a mechanizace, např. věžových jeřábů (i použitých)
- dodávky technologií pro výrobu stavebních hmot recyklací odpadního materiálu

Zemědělský a potravinářský průmysl

Zpracování zemědělských produktů a výroba potravin představují na PAÚ méně rozvinuté sektory. Přes úsilí o dosažení soběstačnosti při výrobě potravin jsou potraviny na území PAÚ masivně dováženy, především z Izraele. Palestinské výrobní kapacity nejsou schopny z hlediska kvantity ani kvality dostatečně pokrýt domácí poptávku a v některých segmentech je palestinský trh téměř výlučně závislý na importech.

Vedle snahy o navýšení domácích výrobních kapacit je zřetelné úsilí o diverzifikaci importů. Poptávány jsou produkty „evropské“ jakosti za kompetitivní ceny. Dílčím problémem zůstává značná fragmentizace palestinského trhu s potravinami a absence velkých dodavatelských řetězců.

Lokální palestinství výrobci projevují zájem o moderní i potravinářské technologie a strojní zařízení, včetně plnicí/balící/obalové techniky a suroviny pro domácí potravinářskou výrobu (mouka, mléko, tuky a oleje).

Příležitostně se objevují poptávky po moderních zemědělských technologiích, především pro živočišnou výrobu (chov kuřat, skotu), nebo krmiva.

- dodávky potravin
- dodávky strojů a zařízení pro výrobu a zpracování potravin (balící a plnicí linky, pekárny apod.)

Automobilový a dopravní průmysl

Na území PAÚ neprobíhá výroba ani montáž osobních ani užitkových vozů ani jiných dopravních prostředků. Výlučným způsobem dopravy je pozemní silniční doprava (není přítomna železnice ani městská/příměstská kolejová doprava). Systém veřejné dopravy je postaven na příměstských taxi a minibusích a meziměstských autobusech (včetně autobusů pro dopravu turistů).

Osobní automobilová doprava je primárním způsobem přepravy osob na PAÚ. Vozový park je průběžně obnovován a vedle nových vozů představuje významný trh rovněž segment použitých vozů. Poptávány jsou lehce použité vozy ze zemí EU. Poptávány jsou dále náhradní díly, pneumatiky a další příslušenství pro osobní i užitkové vozy.

Vodohospodářský a odpadní průmysl

V souvislosti s pokračováním plánování projektu *Red Sea-Dead Sea*, který má prostřednictvím potrubí propojit Rudé moře s Mrtvým mořem, jsou pro různé oblasti Západního břehu plánovány projekty rozvodů vody. Vzhledem k dlouhodobému nedostatku vody na palestinských územích má Palestinský vodní úřad rovněž v plánu zvýšit využití povrchových i podzemních vod.

Příležitosti nabízí i segment odpadních vod nebo odsolování, zejména v pásnu Gazy. V roce 2019 připravuje PNS výstavbu nové odsolovací stanice v Gaze o výkonu 55 mil. kubických metrů vody ročně, jejíž cena bude přibližně 550 mil. EUR.

Další průmyslová odvětví

Kontinuálně existuje poptávka po strojním zařízení a technologiích využitelných v dalších průmyslových oborech přítomných na PAÚ (nábytkářský průmysl, výroba plastů a čisticích prostředků). Poptávány jsou rovněž použité stroje a průmyslová zařízení, barvy a laky a některé průmyslové suroviny.

Lokální prodejci a výrobci dále poptávají hygienické potřeby, čisticí prostředky a detergenty, kosmetiku, papír a obalové materiály, stavební a nábytkové dřevo.

5.2 Kalendář akcí

Styčný úřad ČR v Ramalláhu neviduje pro rok 2020 žádné mezinárodní akce konané na PAÚ s proexportním potenciálem.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Palestinská autonomní území (PAÚ) představují po roce 2007 dvě oddělené teritoriální entity; relativně otevřené prostředí Západního břehu Jordánu a do značné míry uzavřené pásmo Gazy bez volného přístupu z/na zahraniční trhy i do Izraele. Obecně je pohyb osob a zboží na/ze Západního břehu snazší než v případě Gazy. Přístup do Gazy je nadále omezen podmínkami izraelské vojenské blokády. Trh na Západním břehu je celkově rozvinutější, obchodní zvyklosti a praxe jsou podobné např. Jordánsku, dalším arabským zemím nebo zčásti také Izraeli. Kulturně a nábožensky konzervativnější Gaza je dlouhodobě méně rozvinutým teritoriem s méně konkurenčním prostředím.

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Nejběžnějším prodejním kanálem jsou místní zástupci, kteří zajišťují distribuci v místě. Z důvodu existence obchodních i neobchodních překážek se větší část dováženého zboží se na PAÚ dostává prostřednictvím izraelských zprostředkovatelů.

Distribuční sítě neměly dlouhou dobu standardní úroveň, byly teritoriálně omezené a po povstání, jež vypuklo v r. 2000, byly v první dekádě tohoto století narušeny. Spojnice mezi Západním břehem a pásmem Gazy neexistuje a trh je rozdělen na tato dvě navzájem oddělená teritoria. Navíc i některé další gubernoráty jsou vzájemně odděleny (území pod správou PNS není jednotné a je přerušováno územími pod různým stupněm izraelské správy).

České výrobky je možné prezentovat např. zorganizováním obchodní výstavy, distribucí katalogů a propagačních materiálů, informováním místních podnikatelů o českých výrobcích a navazováním přímých kontaktů s místními obchodními komorami, asociacemi podnikatelů atd.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovozní režim na PAÚ je upraven tzv. **Pařížským protokolem** (*Protocol on Economic Relations*) sjednaným v roce 1994 mezi Izraelem a Organizací pro osvobození Palestiny (OOP). Pařížský protokol vytváří kvazi celní unii mezi Izraelem a PAÚ a přestože zachovává jednotné celní území a společný celní tarif, poskytuje Palestinské národní správě (PNS) určité pravomoci k odchýlné úpravě pro určité kategorie dovozů (například z vybraných arabských zemí). Ani po roce 1994, resp. 1999, kdy formálně skončila platnost Pařížského protokolu, nekontroluje PNS pozemní, vzdušné ani námořní hranice a veškeré hraniční přechody zůstávají pod izraelskou kontrolou. Od roku 2001 na hraničních přechodech s Jordánskem a Egyptem nepůsobí palestínští celníci a cla a další dávky spojené s dovozem na PAÚ administrují izraelské orgány. Ty ve prospěch PNS cla a další dávky vybírají a následně po odečtu fixních nákladů za administraci celého procesu převádějí na

účty PNS. O vstupu a výstupu zboží a osob na/z PAÚ - at' již přes vnější hranice či z Izraele - rozhodují vždy s konečnou platností izraelské orgány.

Dovážet na PAÚ je oprávněna právnická nebo fyzická osoba na základě registrace (*Foreign Trade Dealing Registration, FTDR*). Registraci vystavuje palestinské Ministerstvo národního hospodářství (Ministry of National Economy), které žádost postupuje ke schválení příslušným orgánům izraelské civilní (vojenské) správy okupovaných území (COGAT, Beit El). Izraelské orgány zanesou registraci importéra do elektronického celního systému. Registrace je obvykle vyřízena na 1 až 2 týdny od podání žádosti.

Zakázané položky

V souladu s Pařížským protokolem si Izrael vyhradil právo uvalit restrikce na dovoz některých kategorií zboží nebo zboží určitého původu na PAÚ. Jsou tak například vyloučené dovozy ze zemí, které zakazují nebo omezují dovozy z Izraele (s výjimkou zemí uvedených na seznamu A1, A2 a B). Vyloučeny jsou dovozy některých chemických látek nebo produktů, zejména hořlavin či chemických látek využitelných k výrobě výbušnin. Dovážet není možné některé druhy nožů, laserová zařízení, zbraně pro soukromé využití, plynové zbraně či startovací pistole. Zakázány jsou rovněž dovozy zboží dvojího užití, zejména produktů, které jsou izraelskými orgány pokládány za bezpečnostně rizikové.

V případě poptávky po dovozu jakéhokoliv citlivého zboží, včetně například telekomunikačního nebo radiokomunikačního zařízení, SÚ Ramalláh doporučuje předem konzultovat prostřednictvím lokálního partnera příslušné orgány PNS (ty následně osloví izraelskou civilní správu okupovaných území a potvrdí, zda s dovozem předmětného zboží izraelské orgány souhlasí).

S ohledem na výše popsanou situaci preferují zahraniční dodavatelé často takové dodací podmínky, kdy je zboží doručeno na vnější hranice (obvykle izraelský přístav nebo mezinárodní letiště) a odpovědnost za proclení a vstup zboží na PAÚ nese palestinský odběratel (EXW).

Dovozy ze třetích zemí

Obecné požadavky:

- certificate of origin
- packing list
- commercial invoice
- customs clearance
- bill of lading/air way bill/truck way bill

K proclení zboží dochází na jednom z následujících vstupů na celní území Izraele/Palestiny: přístavy Ashdod/Haifa, pozemní přechody Netsane a King Hussein Bridge a letiště Ben Gurion International.

Na PAÚ se proclené zboží dostává před následující interní přechody: Al Jalameh Crossing, Taybeh, Betunia a Tarqumia. Každý z těchto vstupních přechodů na PAÚ má vlastní procedury, které mají určité odlišnosti v závislosti na kategorii zboží i způsobu přepravy.

Importní licence jsou vyžadovány pouze v případě importů zboží v souladu se seznamem A1, A2 a B (obecně jde o importy, na které se vztahuje samostatná pravomoc PNS), importů zboží s preferenčním režimem (zejm. od cel osvobozené dovozy z EU, USA nebo Turecka) v rámci stanovených kvót, dovozy motorových vozidel a dalších specifických kategorií zboží.

Specifické požadavky se vztahují na dovozy potravin a léků, zemědělských produktů, motorových vozidel,

chemických materiálů a zboží, na které jsou uplatňovány množstevní omezení. V těchto případech se na licencování dovozů podílí další rezorty (zdravotnictví, zemědělství, doprava). Další požadavky se týkají například povinnosti označovat zboží v arabském jazyce.

Celní tarif

Až na specifické výjimky uplatňují Palestina a Izrael jednotný celní tarif. Celní tarif uplatňuje na řadu dovážených produktů vysoká cla s cílem ochrany místního (izraelského) trhu a výrobců. Řada importovaných produktů (například motorová vozidla) podléhá dále spotřební dani (purchase tax), která dosahuje u některých kategorií zboží až 95 %. Daň z přidané hodnoty (VAT) se na PAÚ uplatňuje ve výši 16 %.

Dovozy z Izraele

Dovozy zboží z Izraele na PAÚ jsou pokládány za vnitřní transfer v rámci jednoho celního území a nepodléhají proto proclení. Obecně musí importéři splnit administrativní náležitosti (unified invoice, delivery note) a pouze na některé kategorie zboží jsou uplatňovány specifické požadavky (potraviny, léky, zemědělské produkty).

Administrativně snadný a nenákladný režim importu z Izraele způsobuje, že velká část produktů ze třetích zemí je na PAÚ dovážena/re-exportována z Izraele a přímé dovozy tvoří menší část těchto importů. V důsledku toho přichází PNS o část celních příjmů.

Kontrola vývozu

Palestinský vývoz není orgány PNS nijak omezen a jeho podpora je jednou z priorit vlády. Osvědčení původu palestinské zboží vydávají místně příslušné obchodní komory na základě rozhodnutí ministerstva národního hospodářství. Mimo PAÚ jsou licence vydávány izraelskou civilní správou okupovaných území.

Ochrana domácího trhu

Palestinská ekonomika má slabou výrobní základnu a je silně závislá na dovozech naprosté většiny komodit, především z Izraele. S ohledem na snahu PNS o diverzifikaci svých vztahů a snížení závislosti na Izraeli cestou substituce izraelských dovozů neexistují ze strany palestinských orgánů obecné zábrany na omezení importů ze zahraničí. V minulosti proběhly kampaně zaměřené na eliminaci produktů z izraelských osad na Západním břehu z palestinského trhu. V posledním období probíhá prozatím na dobrovolné bázi bojkot izraelského zboží ze strany některých obchodníků. Dopad tohoto úsilí je omezený.

Podrobné informace jsou dostupné na webu PalTrade: www.paltrade.org

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Právní úprava založení obchodní společnosti se liší na Západním břehu a v pásnu Gazy. Obecně se doporučuje příslušné kroky realizovat ve spolupráci se zkušeným právníkem a účetním poradcem.

Procedury registrace firem jsou na autonomních a okupovaných částech Západního břehu velmi podobné. V obou případech se řídí jordánským „Companies Law“ z r. 1964 a na územích pod správou Izraele i vojenským nařízením (*Military Order*) č. 398 z r. 1970. Registrace firem na PAÚ je v gesci ministerstva národního hospodářství, které na základě izraelsko-palestinských dohod postupuje veškeré žádosti zahraničních investorů ke schválení izraelským úřadům. Na Izraelem spravovaných územích je odpovědným subjektem izraelská civilní (vojenská) správa. K registraci „Regular Public Company“ je třeba předložit základní smlouvu/listinu společnosti a její stanovy - dokumenty musejí mj. obsahovat:

- jméno a adresu sídla společnosti
- jména, adresy a státní příslušnost podílníků
- celkové základní jmění a jednotlivé podíly
- dobu, na kterou je společnost zakládána

Jestliže je nejméně jeden z podílníků nerezidentem na Západním břehu, je k registraci potřeba i souhlas právního odboru izraelské civilní správy.

K registraci veřejně obchodovatelných akciových společností (*public shareholding companies*) je v zásadě potřeba předložit zakládací smlouvu/listinu společnosti a její stanovy musejí mj. obsahovat:

- jméno společnosti (nelze ho odvodit od jména fyzické osoby)
- účel založení společnosti
- vymezení ručení jednotlivých podílníků
- celkové základní jmění a jednotlivé podíly

V případě registrace neveřejných akciových společností (*private shareholding companies*) je postup obdobný s tím, že se počet podílníků musí pohybovat v rozmezí 2-50 osob, transfer akcií je omezen a akcie nemusejí být veřejně obchodovatelné.

Registrace společností v pásmu Gazy se řídí v jednotlivých případech těmito zákony - „*Shareholding Companies Law*“ (č. 18/1929) a „*Ordinary Companies Law*“ (č. 19/1930). Základním předpokladem založení a registrace společnosti jakéhokoliv druhu je existence tzv. „*Memorandum of Association*“. To musí obsahovat mj.:

- jméno společnosti
- účel jejího založení
- rozsah ručení jednotlivých podílníků
- informace o základním jmění, vč. případného (ne)umořitelného kapitálu

Minimální počet podílníků veřejně obchodovatelné akciové společnosti (*public shareholding company*) je 7 osob, zatímco neveřejná akciová společnost (*private shareholding company*) může mít nižší počet vlastníků.

Každá společnost registrovaná na Západním břehu, která chce otevřít svoji pobočku/filiálku v pásmu Gazy a jejíž žádný podílník není rezidentem v pásmu Gazy, musí postoupit stejnou proceduru jako při registraci nové firmy. K tomu, aby firma mohla vyvíjet činnost v pásmu Gazy i na Západním břehu, stačí registrace v jedné z oblastí.

Společný podnik musí mít jednu z forem společnosti podle společenstevního práva, sám o sobě není zvláštní entitou.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Požadavky na propagaci a marketing nejsou příliš vysoké, nicméně postupně se přibližují západním standardům. Propagace se provádí poměrně jednoduchým způsobem, především přímo na prodejních místech. K dispozici je ale i propagace prostřednictvím billboardů, HSP, internetu a propagačního zboží. Rozvíjí se rovněž propagace na sociálních sítích a další moderní technologie.

Od roku 2000 vzniklo mnoho místních soukromých televizí (a rozhlasových stanic), jež vysílají 24 hod. denně a zaměřují se na regionální zpravodajství. Propagace výrobků a služeb se v těchto stanicích stala běžnou a finančně není náročná. Pro český subjekt je nejlepší využít znalostí místního partnera.

S ohledem na velikost a fragmentalizaci místního trhu neprobíhají na PAÚ velké mezinárodní veletrhy a obchodní výstavy se zahraniční účastí. Příležitostně probíhají prezentační akce jednotlivých domácích nebo zahraničních podnikatelů. Prezentační akce pořádají rovněž obchodní komory. Palestiňští obchodníci (importéři) se účastní významných regionálních (SAE, Egypt, Jordánsko) a zahraničních veletrhů.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví na PAÚ zaostává za mezinárodními standardy a v minulosti byly zaznamenány případy porušení autorských práv a nerespektování ochrany duševního vlastnictví. Postupně dochází pod tlakem mezinárodního společenství k dílčí nápravě. Připravuje se nová legislativa pro tuto oblast.

6.6 Trh veřejných zakázek

Systém podmínek tendrů je velmi nejednotný. Veřejné tendry na projekty financované nebo kofinancované zahraničními donory jsou často omezeny jen na státní příslušníky donorské země a popř. i na Palestince, nebo se řídí pravidly multilaterálních donorů, především Světové banky a jednotlivých specializovaných agentur OSN (viz příslušné webové stránky donorů). Pravidla tendrů vyhlášených místními subjekty jsou nejednotná - obvykle se požaduje účast výlučně prostřednictvím místního zástupce.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Řešení obchodních sporů

Na území PAÚ existují tři úrovně soudů - magistrátní, okresní a odvolací. Řešení obchodních sporů spadá v obecné rovině do gesce soudů okresních nebo odvolacích. Kromě soudního řešení sporů se nabízí i arbitráž, která je často využita před projednáváním sporů u soudu.

S ohledem na nejednotnost legislativy na Západním břehu (hlavně vliv dnes již archaického osmanského a jordánského civilního práva doplněného právem mandátním a izraelským) a v pásmu Gazy (hlavně vliv mandátního a egyptského zvykového práva opět doplněného právem izr.) je nezbytností využít místního právníka. Pod tlakem donorů PNS připravuje přijetí nových harmonizovaných zákonů platných na celém území pod její jurisdikcí.

V některých případech je třeba počítat i s izraelským faktorem - např. spor o uvolnění nebo zadržení nákladu z/v izraelském přístavu rozhoduje místně příslušný izraelský soud.

Počátkem roku 2002 byla založena nová nevládní organizace - *Tahkím* (posouzení). Slouží k řešení obchodních sporů, ale její role je zatím omezená.

Rizika místního trhu

PAÚ jsou fragmentovaným trhem s dominantním vlivem Izraele. Pro zahraniční subjekt je obtížné zajistit dostatek relevantních informací o bonitě partnera. Většinou se jedná o malé a střední firmy s omezenými možnostmi - přesto zde existují významné a i v mezinárodním měřítku nemalé společnosti a investoři, kteří představují značný potenciál.

Největším negativem a rizikem trhu je otázka dalšího vývoje politicko-bezpečnostní situace a s ní spojené hospodářské

změny a omezení. Negativem je i omezená pravomoc PNS v celé řadě oblastí a neodpovídající nejednotná legislativa. Řada zahraničních i místních subjektů upozorňuje i na častou nekompetentnost místních orgánů a sklon ke korupci. Fungování palestinského trhu dále deformuje masivní rozvojová pomoc poskytovaná zahraničními donory. To vede často k nereálným očekáváním palestinských partnerů, zvyšuje cenu práce a obecně narušuje soutěžní prostředí.

Českým vývozcům na PAÚ doporučujeme informovat palestinské partnery, aby při svých jednáních s izraelskými a palestinskými celními úřady vycházeli ze skutečnosti, že se na české vývozy na PAÚ vztahuje preferenční režim vycházející z asociačních dohod s EU.

Platební podmínky a morálka

Platební podmínky odpovídají mezinárodním obchodním standardům a jsou podobné jako v Izraeli. Úroveň bank na PAÚ dosahuje rovněž mezinárodních standardů (zejména pokud jde o pobočky mezinárodních bank) a poskytují kvalitní služby.

Zvykem mezi místními obchodními subjekty je, že první 2–3 platby proběhnou v hotovosti, poté přejdou na platbu splátek šeky, záleží na dohodě mezi nimi. V případě zahraničních subjektů, dovážejících zboží na PAÚ, proběhne první platba prostřednictvím „L/C“. Další část je možno platit jak v hotovosti, tak i bankovními převody. V obchodním styku je však nutno počítat s delšími lhůtami pro realizaci bankovních převodů.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Obchodní zvyklosti uplatňované na PAÚ jsou do značné míry obdobné prostředí jižní Evropy a Středomoří s tím, že v případě partnerů muslimského vyznání je třeba počítat určitými specifiky. Většina obchodníků je zvyklá na mezinárodní prostředí, případně má zkušenosti s méně formálními obchodními zvyklostmi uplatňovanými v Izraeli.

Upozornit lze zejména na následující:

- Nesjednávat schůzky v pátek (u muslimů) a neděli (křesťanů);
- Palestinci rádi přijímají i poskytují drobné dárky, je však třeba věnovat pozornost tomu, zda je akceptovatelný - např. je nevhodné muslimům darovat alkoholické nápoje;
- Palestinci chodí často i na obchodní jednání v neformálním oblečení (bez kravaty atd.). Pro cizince je ovšem vhodné chodit na jednání ve formálním oblečení (oblek, sako a košile, není nutná kravata);
- Při návštěvách nábožensky nebo jinak vyhraněných oblastí a komunit je třeba dodržovat místně platné kodexy oblékání, chování atd. - nedoporučuje se např. oblékat krátké sukně/kalhoty a mít nezakrytá ramena, na mnoha místech (Gaza, Hebron, Náblus) jsou pro ženy vhodnější dlouhé rukávy a horní část oblečení bez velkého výstřihu;
- U striktně věřících muslimů se obchodní partner může setkat s krátkým přerušением jednání v době modlitby. Během ramadánového půstu musí obchodní partner počítat s tím, že mu většinou nebude nabídnuta ani voda.

Úřední a používaný jazyk

Úředním jazykem na PAÚ je arabština. Běžně používaným jazykem v obchodním styku je angličtina; rozšířená je i znalost hebrejštiny.

Pracovní/prodejní doba

Pracovní týden je neděle - čtvrtek, volný den je pátek a sobota (pozn.: instituce PNS). V křesťanských nevládních

institucích je volným dnem neděle (nebo pátek a neděle). Pracovní doba na úřadech je oficiálně 8.30-15.00. Během ramadánového půstu je třeba počítat se zkrácenou pracovní dobou, v nestátním sektoru někde s „polední siestou“, prodejní doba je většinou od ranních hodin do pozdního večera.

Státní svátky

PNS uznává svátky státní a náboženské - islámské a křesťanské (západní i ortodoxní).

Svátky v roce 2020:

Svátky PNS:

- Nový rok - 1. ledna
- Mezinárodní den žen - 8. března
- Svátek práce - 1. května
- Počátek povstání v roce 2000 - 28. září
- Den nezávislosti - 15. listopadu

Islámské svátky:

- Postní měsíc Ramadán (začátek): od 22. dubna
- Íd al-Fitr (svátek na konci Ramadánu): 23. - 25. května
- Íd al-Adha: 31. července
- Islámský nový rok: 20. srpna
- Narození proroka Muhammada: 28. října

Křesťanské svátky:

- Nový rok: 1. ledna (západní křesťané), 13. ledna (ortodoxní)
- Ortodoxní Vánoce: 7. ledna
- Velikonoce: 12. a 13. dubna
- Vánoce: 25. a 26. prosince (západní křesťané), 7. ledna 2020 (ortodoxní)

Islámské, některé křesťanské východní i západní svátky jsou závislé na lunárním kalendáři a jsou pohyblivé. Většina křesťanských komunit svátky sjednotila. Velikonoce jsou slaveny podle „východního“ kalendáře, Vánoce podle kalendáře „západního“. V Betlémě a Jeruzalémě vzhledem k poutníkům přicházejícím ze zahraničí slaví jednotlivé komunity zvlášť dle svých kalendářů (západního i východního).

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Občané ČR mohou cestovat na PAÚ za stejných podmínek jako do Státu Izrael, tzn. maximálně do 3 měsíců bez víz či jiných povolení. Přesun mezi Izraelem, který kontroluje všechny hraniční vstupy, a Západním břehem není považován za přechod hranic; přechody do Gazy jsou považovány za mezinárodní.

Při cestách na PAÚ je třeba počítat s vojenskými bezpečnostními kontrolami a uzávěrami, je třeba mít cestovní doklady neustále při sobě. Nelze vyloučit, že izraelské orgány na kontrolních stanovištích nepovolí z bezpečnostních důvodů další cestu. Podmínky pro cesty na PAÚ jsou velmi proměnlivé. Na místě je doporučena obezřetnost. Žadoucí je využívat místních kontaktů, například obchodních partnerů nebo lokálních cestovních kanceláří či přímo SÚ Ramalláh. V každém případě je třeba, pokud to situace vyžaduje, respektovat doporučení či nařízení izraelských a/nebo palestinských bezpečnostních složek.

SÚ Ramalláh z bezpečnostních důvodů v současné době nedoporučuje cesty do Gazy.

Před cestou na PAÚ doporučuje SÚ Ramalláh ověřit aktuální doporučení pro cesty na webu www.mzv.cz. Po dobu pobytu dále doporučuje zaregistrovat se v databázi cestovatelů [DROZD](#).

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnat cizince, tedy i občana ČR, je možné pouze v případě získání pracovního povolení, o čemž rozhoduje Izrael. Na pohyb cizích státních příslušníků má vliv jeho vízový a imigrační režim. Získání povolení k dlouhodobému pobytu pak není jednoduchou záležitostí. Cestující vybavení turistickým vízem musí po třech měsících pobytu teritorium opustit. Pohyb přes „hranice“ mezi Izraelem a PNS přitom není počítán jako opuštění země (mimo přechod do Gazy).

SÚ Ramalláh důrazně nedoporučuje nedodržování režimu vstupu a pobytu na území Izraele, resp. PAÚ. Následkem může být nevpuštění do Izraele (přes mezinárodní letiště v Tel Avivu) nebo pozemní hranice z Jordánska nebo Egypta. Případně může dojít ze strany izraelských orgánů k omezení pohybu na Západní břeh (Judea and Samaria only) a zákazu vstupu na území Izraele.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

V případě onemocnění či úrazu doporučujeme, pokud je to možné, nechat se ošetřit v izraelských nemocnicích. Úroveň místní zdravotnické péče není ve všech lokalitách stejná, popř. není dostupná vůbec. Vzhledem k tomu, že je zdravotní péče v Izraeli poměrně nákladná (jeden den pobytu v nemocnici při náhlém onemocnění stojí až 1000 USD), doporučujeme, aby se čeští občané před cestou do Izraele pojistili u některé české či mezinárodní pojišťovny.

Ze zdravotního hlediska nepředstavuje pobyt v Palestině zvýšené riziko. Nevyžaduje se žádné povinné očkování. Obecně platí, že je potřeba se chránit před sluncem, pít dostatečné množství tekutin a dbát na důkladné omytí ovoce a zeleniny, jakož i základní hygienu.

7. Kontakty

Styčný úřad Ramalláh zprostředkovává českým exportérům kontakty na možné podnikatelské partnery. Níže jsou uvedeny kontakty na české organizace působící v teritoriu a užitečné internetové odkazy.

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Styčný úřad ČR v Ramalláhu/ Representative Office of the Czech Republic

Beit Asia (3rd floor), Al Irsal Street

Al-Bireh, Ramallah, West Bank

Palestine

Tel.: 00970-2-296 55 95

Fax: 00970-2-296 55 96

Email: ramallah@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/ramallah

Teritoriální působnost: Palestinská autonomní území (PAÚ)

Kontaktní osoby: Petr Starý - vedoucí SÚ, Candida Novák Horňáková - ekonomická diplomatka SÚ

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Český dům Jeruzalém

11 Hebron Rd

9108402 Jerusalem

Israel

České centrum Jeruzalém

Tel.: +972-2-548 2990

Email: jerusalem@czech.cz

Kontaktní osoba: Robert Mikoláš - ředitel

Czech Trade

Tel.: +972-2-649 3180

Email: jerusalem@czechtrade.cz

Kontaktní osoba: Jiří Mašata - vedoucí kanceláře

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Telefonní čísla:

- Policie: 100
- Záchranka: 101
- Civilní ochrana (hasiči): 102
- Poruchy: 166
- Info o telefonních číslech: 144
- Info pro účastníky telefonní sítě: 199

Pozn.: Uvedená čísla jsou totožná s telefonními čísly v Izraeli, osoba v nouzi se na palestinská čísla dovolá pouze z pevných linek palestinské sítě Paltel nebo palestinského mobilního operátora Jawwal (popř. roamingem z izraelského Orange na Jawwal).

7.4 Internetové informační zdroje

Internetové informační zdroje:

- Central Bureau of Statistics (Pal. centrální statistický úřad) www.pCBS.gov.ps
- Welcome to Palestine: welcometopalestine.com
- Official site for tourism in Palestine: travelpalestine.ps

Orgány Palestinské národní správy (PNS):

- Palestine National Authority Official Website: pna.gov.ps
- Ministry of Foreign Affairs: mofa.gov.ps
- President's Office: president.ps
- Prime Minister's Office: palestinecabinet.gov.ps
- Palestinian Legislative Council: pal-plc.org

- Palestinian National Council (PNC): palestinepnc.org
- Ministry of Finance: mof.gov.ps
- Ministry of Information: minfo.gov.ps
- Palestinian Central Bureau of Statistics pcbs.gov.ps
- Palestinian Ministry of National Economy: mne.gov.ps
- Palestinian Monetary Authority: pma.ps
- Palestinian Water Authority: pwa.org
- Palestine Energy and Natural Resources Authority: penra.gov.ps

Průmyslové komory, podnikatelské asociace a poradenské firmy:

- Ministry of Information: minfo.gov.ps
- PALTRADE – Palestinian Trade Center: paltrade.org
- Federation of Palestinian Chambers of Commerce, Industry and Agriculture: pal-chambers.org
- Palestinian Development and Investment Company (PADICO): padico.com
- Palestinian Economic Council for Development and reconstruction (PECDAR): pecdar.ps
- Trade Point Palestine – Ramallah: paltrade.org
- PBA (Palestinian Business Association): pba.ps
- Arab Hotel Association: palestinehotels.com
- Palestinian Federation of Industries: pfi.ps
- Palestinian Businesswomen's Association: asala-pal.org

Akademické a výzkumné instituce:

- ARIJ (Applied Research Institute): arij.org
- Israel/Palestine Center for Research and Information (IPCRI): ipcri.org
- MIFTAH (Palestinian Initiative for the Promotion of Global Dialogue and Democracy): miftah.org
- PASSIA (Palestinian Academic Society for the Study of Int. Affairs): passia.org
- MAS (Pal. Economic Policy Research Institute): mas.ps
- PARC (Palestinian Agricultural Relief Committees): pal-arc.org

Mezinárodní organizace působící v teritoriu:

- ICRC (Int. Committee of the Red Cross): icrc.org
- IMF (Int. Monetary Fund): imf.org
- UNDP/PAPP (UN Development Program): undp.undp.org
- UNICEF – UN Children's Fund: unicef.org
- UNRWA – UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the NE: unrwa.org
- UNSCO – UN Special Coord. in the Occupied Territories: unsco.unmissions.org
- World Bank: worldbank.org
- World Health Organization (WHO): who.int

Média:

- Palestinian News Agency WAFA: wafa.ps
- Al-Ayyam: al-ayyam.ps
- Al-Hayyat Al-Jadeedah: alhaya.ps
- Al-Quds: alquds.com
- Ma'an News Agency: maannews.net
- Palestine Media Center PMC: palestine-pmc.com